

DN:o ALA / ALA: 342 /2018/000

108 § Lausunto alueellisen junaliikenteen kehittämisestä ja ilmoitus halukkuudesta osallistua pilottihankkeeseen

Kaupunginhallitus 8.10.2018 § 108

Liikenne- ja viestintäministeriö on 11.9.2018 päivätyllä kirjeellä pyytänyt eri tahoja kommentoimaan ministeriön suunnittelemaa alueellisen junaliikenteen järjestämisen pilottihanketta sekä osto- ja velvoiteliikenteen kehittämistä 2020-2022. Vastaukset tulee toimittaa ministeriöön viimeistään 23.10.2018 klo 16.15.

Tausta ja tavoitteet

Nykyiset ostoliikennesopimus ja päätös velvoiteliikenteestä ovat voimassa vuoden 2019 loppuun. **Tulevalla kaudella on tarkoitus pilotoida yhdessä alueiden kanssa alueellista liikennettä sekä tarkastella muutoinkin osto- ja velvoiteliikenteen kokonaisuutta ottaen huomioon alueiden tarpeita.**

Maan hallitus on päättänyt, että rautateiden henkilöliikennepalvelut avataan kilpailulle vaiheittain. Ensimmäisenä kilpailutetaan Etelä-Suomen taajama-junaliikenne. Kilpailutetun liikenteen on tarkoitus alkaa kesäkuussa 2022.

Osto- ja velvoiteliikenne

LVM pyytää osto- ja velvoiteliikenteen suunnittelua varten **näkemyksiä alueen liikkumistarpeista, sekä osto- ja velvoiteliikenteen mahdollisesta tulevasta tarjonnasta.** LVM pyytää erityisesti tietoa alueen kulkutarpeista (esim. joukkoliikenteen palvelutasomääritys, ajankohtaiset kehittämissuunnitelmat) ja näihin liittyen kehittämissuunnitelmia aikataulusuunnittelua varten sekä alueen sisäisen, että alueiden välisen liikenteen osalta. Erityisesti pyydetään tietoa, mitkä ovat nykyisen junatarjonnan tärkeimmät vuorot ja merkittävimmät palvelutasopuutteet.

Tarkoitus on, että junaliikenne muodostaa yhdessä muun joukkoliikenteen kanssa yhteen toimivan julkisen liikenteen kokonaisuuden, ja että junaliikenne palvelee aiempaa paremmin myös alueiden sisäisessä liikenteessä, joten myös tiedot juna- ja linja-autoliikenteen yhteensovittamistarpeista ja –mahdollisuuksista ovat tärkeitä.

LVM pyytää tietoa alueen lippujärjestelmästä ja seudullisten lipputuotteiden hyväksymisestä junaliikenteessä.

Alueellisen liikenteen pilotointi

LVM teetti yhdessä Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pirkanmaan maakuntien liittojen kanssa selvityksen, jossa tarkasteltiin alueellisen junaliikenteen järjestämistä yleisellä tasolla kansainvälisten esimerkkien pohjalta sekä selvitettiin matkustajapotentiaalia ja liikenteen lisäämismahdollisuuksia mahdollisella pilottialueella.

Selvityshankkeen aikana kävi selväksi, että alueellisen liikenteen järjestäminen vaatii viranomaisilta uudenlaista osaamista ja tietopohjaa alueellisen junaliikenteen suunnittelua varten. Uuden ostoliikennesopimuksen ja velvoitepäätöksen valmistelu antaa tilaisuuden tarkastella myös alueellisen liikenteen tulevaisuutta. Valmistelu on tarkoitettu toteuttamaan siten, että kuntien ja alueiden tarpeet voidaan ottaa paremmin huomioon. Tarkoituksena on selvittää käytännön tasolla, millaisia vaikutuksia alueiden omista lähtökohdista suunnitellulla aikataulurakenteella on kustannuksiin ja matkustusmääriin. Parhaiten tällaista tietoa saadaan konkreettisten kokeilujen avulla.

Tämän vuoksi LVM pyytää jakelussa mainittuja viranomaistahoja ilmoittamaan kiinnostuksensa osallistua pilottiyhteistyöhön uuden ostoliikennesopimuksen ja velvoitepäätöksen valmistelussa ja toteutuksessa. Tavoitteena on yhteisesti valittujen alueiden sekä LVM:n kesken laatia suunnitelmat alueellisen liikenteen pilottihankkeiksi, joissa liikennöintiä pyritään kehittämään nykyisestä.

LVM:n toimeksiannosta on laadittu selvitys alueellisen junaliikenteen järjestämisen edellytyksistä, joka valmistui 9.4.2018. Selvityksen laatimista varten perustettiin alueellisen junaliikenteen työryhmä, johon kuului jäseniä / varajäseniä LVM:n lisäksi edustajia Pirkanmaan, Etelä-Pohjanmaan, Keski-Suomen ja Pohjanmaan maakuntaliitoista sekä Ähtärin, Keuruun, Mänttä-Vilppulan, Laihian, Alavuden ja Seinäjoen kunnista / kaupungeista. Konsulttina työssä toimi WSP.

Pilottialueena em. selvityksessä toimi Vaasa-Seinäjoki-Haapamäki-Jyväskylä ja Haapamäki-Tampere rataosuudet. Potentiaalinen arvioinnin taustaksi käytiin läpi kansainvälisiä esimerkkejä alueellisen junaliikenteen järjestämisestä.

Em. selvitystyö voi toimia hyvänä pohjana osallistumishakemukselle ja siihen viitaten olisi hyvin perusteltua, että alueen maakuntaliitot edelleenkin toimisivat alueellisina koordinaattoreina asiassa. Oman maakunnan osalta Etelä-Pohjanmaan liitto voisi toimia alueen toimijoiden kokoonkutsujana ja osallistumishakemuksen laatijana yhteistyössä radanvarsikuntien ja muiden maakuntaliittojen kanssa. Muun muassa matkailullisista, mutta myös muista syistä johtuen osallistuminen hankehakemukseen olisi Alavuden kaupungin näkökulmasta erityisen perusteltua. Rautateiden henkilöliikenteen turvaaminen jatkossa myös poikittaisrataosilla on hyvin tärkeää. sh

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää Liikenne- ja viestintäministeriölle lausuntonaan seuraavaa:

Alavuden kaupunki on kiinnostunut osallistumaan pilottiyhteistyöhön uuden ostoliikennesopimuksen ja velvoitepäätöksen valmistelussa ja toteutuksessa. Alavuden kaupunki tukee alueen maakuntaliittojen työtä asian puitteissa ja oman maakuntansa osalta esittää, että Etelä-Pohjanmaan liitto voisi toimia alueellisena koordinaattorina hakemuksen valmistelussa. Alavuden kaupunki on halukas osallistumaan maakuntaliiton koordinoimaan valmistelyöhön.

Alavuden kaupungin näkökulmasta on tärkeää, että junaliikenteen aikataulut palvelevat mahdollisimman hyvin työmatkaliikennettä ja opiskelijoiden tarpeita mutta myös matkailijoita. Alueen kasvaneet ja yhä kasvavat matkailijamäärät edellyttäisivät osaltaan myös lisävuoroja henkilöliikenteeseen junaliikenteen hyödyntämismahdollisuuksien parantamiseksi. Junaliikenteen tulee jatkossa yhä paremmin toimia osana sitä matkaketjua, joka mahdollistaa henkilöiden liikkumisen noudattaen samalla kestäväen kehityksen periaatteita.

Alavuden kaupunki on valmis osoittamaan henkilöresurssia niin pilotin suunnittelua (10/2018 – 2/2019) kuin pilotin liikennöintiä (12/2019 – 6/2022) varten. Kaupungin mahdollisuuteen osallistua rahallisesti pilotin toteuttamiseen voidaan päättää vasta hankkeen kustannustason selvittyä. Eri-laisten toiminnallisten edellytysten, kuten rataosien infrastruktuuri, osalta kaupungin osallistuminen niiden parantamiseen voisi myös tulla kysymykseen. pam

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Lisätietoja: kaupunginjohtaja Pekka Ala-Mäenpää, p. 0400 661 889
pekka.ala-maenpaa@alavus.fi